

УСТАНОВЯВАНЕ

НОРМАТИВНА УРЕДБА

чл. 108 и чл. 109 от ДОПК

I. УСТАНОВЯВАНЕ НА ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ДАНЪЦИ И ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ ОСИГУРИТЕЛНИ ВНОСКИ

1. Установяване с ревизионен акт по чл. 118 от ДОПК

Данъчните задължения и задълженията за задължителни осигурителни вноски се установяват с ревизионен акт по чл. 118 от ДОПК (виж Фиш II.V.7. „Ревизионен акт”).

2. Окончателен размер на установените посредством декларация по чл. 105 от ДОПК и издадени АУЗД по чл. 106, ал. 1 и чл. 107, ал. 3 от ДОПК задължения

Когато не е издаден ревизионен акт и срокът за започване на ревизия по чл. 109 от ДОПК е изтекъл, предварително установените задължения с акт по чл. 106, ал. 1 или 107, ал. 3 ДОПК или с декларация по чл. 105 ДОПК, са окончателно установени. За предварителното установяване на задълженията виж Фиш II.IV.1. „Предварително установяване”.

УСТАНОВЯВАНЕ

**II. СРОК ЗА УСТАНОВЯВАНЕ НА ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ДАНЪЦИ И
ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ ОСИГУРИТЕЛНИ ВНОСКИ**

1. Преклузивен срок за възлагане на ревизия

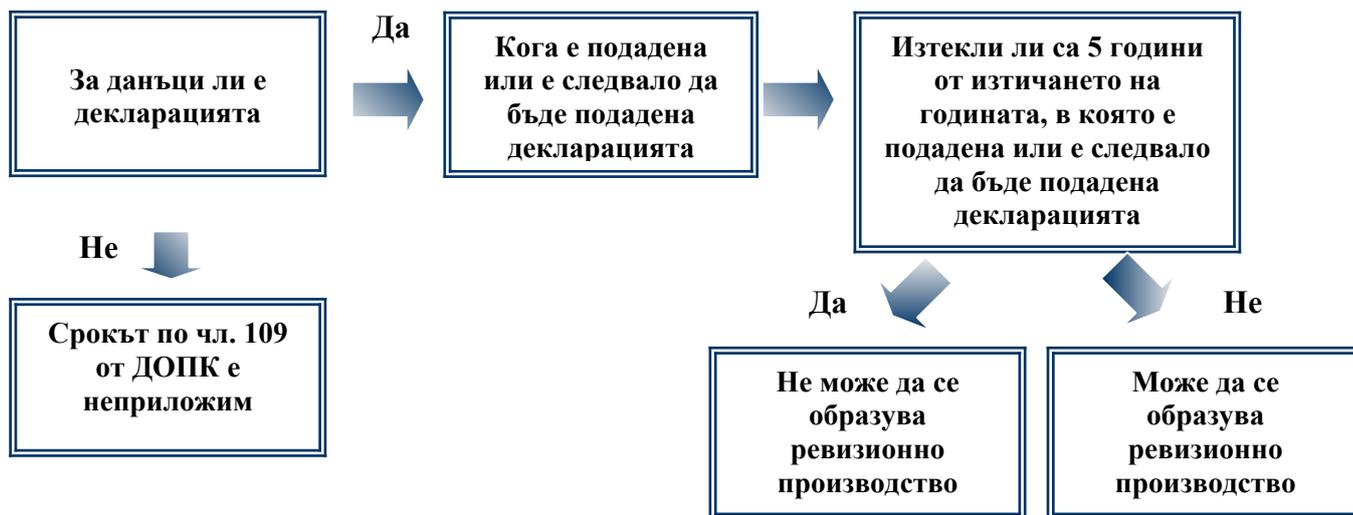
Съгласно чл. 109 от ДОПК, не се образува производство за установяване на задължения на данъци по този кодекс, когато са изтекли 5 години от изтичането на годината, в която е подадена декларация или е следвало да бъде подадена декларация, или от изтичането на годината, в която са постъпили данни, получени от трети лица и организации, в случаите, когато по този закон не е предвидено подаването на декларация.

Срокът не тече, когато е образувано наказателно производство, от изхода на което зависи установяването на данъчните задължения.

Важно е да се отбележи, че този срок е различен от давностния срок, в който задълженията се погасяват. По прилагане института на погасителната давност е издадено указание изх. № 24-00-28/21.04.2007 г. на изпълнителния директор на НАП. Също така във връзка с практиката на ВАС да отменя ревизионни актове, с които са определени погасени по давност задължения за данъци и осигурителни вноски, е издадено становище изх. № 24-33-78/29.08.2008г. на изпълнителния директор на НАП.

С изтичането на преклузивния срок се препятства възможността на органите по приходите да започнат производство за установяване на данъчни задължения. Този срок се прилага служебно, а не по искане или възражение на лицето.

УСТАНОВЯВАНЕ

2. Включване в обхвата на ревизията по чл. 155, ал. 4 от ДОПК (случаите на решения, с които се отменя ревизионния акт и преписката се връща за нова ревизия) на задължения, за които срокът по чл. 109, ал. 1 е изтекъл.

При положение, че при издаване на първоначалната заповед за възлагане на ревизия е спазен срокът по чл. 109 от ДОПК, няма процесуална пречка при последващото възлагане на ревизията след отмяна на ревизионния акт по реда на чл. 155, ал. 4 от ДОПК, да се обхванат тези периоди, за които този срок вече е изтекъл. Следователно, преценка за това дали срокът по чл. 109 от ДОПК е изтекъл следва да се извършва към момента на първата заповед за възлагане на ревизията, тъй като именно с нея, а не с втората заповед за възлагане започва производството.

С решението по чл. 155, ал. 4 от ДОПК не се поставя начало на ново ревизионно производство, а се възстановява висящността на производството по издаване на отменения с решението ревизионен акт. Законът фиксира и момента, от който производството се възстановява, а именно - от момента на незаконосъобразното действие. Ревизионното производство започва от първата издадена заповед за възлагане на ревизия, като същото е

УСТАНОВЯВАНЕ

висящо до влизане в сила на издадения ревизионен акт. Втората заповед за възлагане на ревизия по чл. 155, ал. 6 от ДОПК не променя факта, че производството е висящо.

Когато обаче с новата заповед за възлагане на ревизия в обхвата ѝ се включат и нови периоди или видове данъци, които не са били включени в обхвата на първата, по отношение на тях преценката дали срокът по чл. 109 от ДОПК е изтекъл се прави към момента на втората заповед за възлагане.

По прилагане разпоредбата на чл. 109 от ДОПК при възлагане на повторни ревизии по реда на чл. 155, ал. 4, т. 1 и т. 2 от ДОПК е изразено становище на изпълнителния директор на НАП с писмо изх. № 24-32-99/23.03.2009 г.

III. СЪБЛЮДАВАНЕ НА СРОКА ПО ЧЛ. 109 ОТ ДОПК В ДРУГИ СЛУЧАИ

Срокът по чл. 109 от ДОПК е приложим и при изменение на задължения за данъци, определени с влязъл в сила ревизионен акт, който не е обжалван по съдебен ред. Съгласно изричната разпоредба на чл. 134, ал. 3 от ДОПК изменението е допустимо, ако заповедта за възлагане на ревизията е издадена или искането за изменение е подадено в тримесечен срок от узнаване на основанието за изменение и до изтичането на срока по чл. 109 от кодекса (виж фиш II.VII.2. „Правомощия във връзка с изменението”).

При издаване на акт по чл. 106, ал. 1 от ДОПК също следва да бъде спазен срокът по чл. 109 от същия кодекс (виж фиш II.IV.1. „Предварително установяване”).

[Обратно към съдържанието на наръчника.](#)